

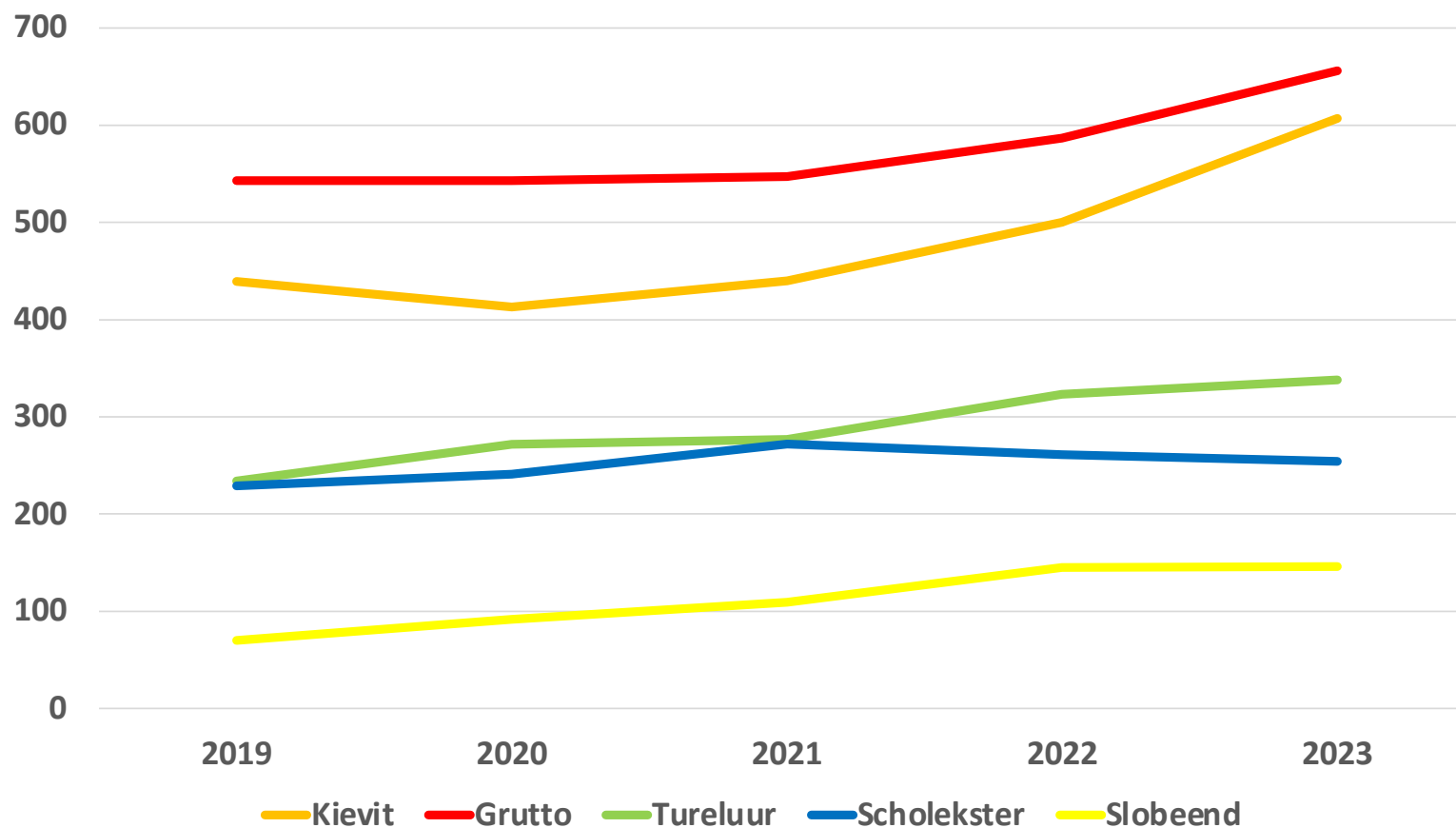
Beweiding en Weidevogelbeheer RVV



Waar staan we?



Beheermonitoring RVV 2019-2023



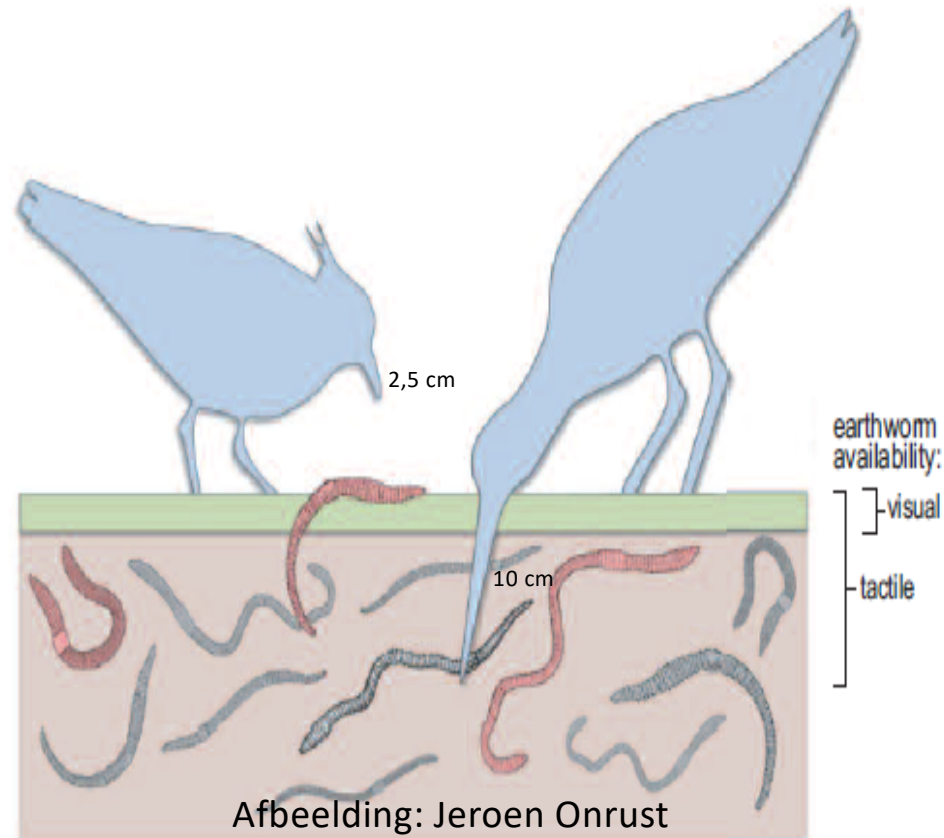
Basis: Voedsel & Veiligheid

↳ Voorhanden -op het juiste moment- + bereikbaar

- Goede conditie oudervogels
(vroegere eileg, grotere eieren) + kuikens
- In goede vegetatie(structuur) (meer dekking)
voedsel voor kuikens dat bereikbaar is
- Nestverlies door maaien en beweiden
vermijden: nestbescherming
- Rust
- Nestbezoek alleen wanneer echt nodig
- Open landschap



Basis: Bereikbaarheid voedsel



Nestvlieder(s): Kievit

na 35 a 40 dagen vliegvlug

gewicht bij uitkomst tussen 10 en 23 gram

bij vliegvlug tussen 115 en 185 gram



Kuiken heeft per dag **800-5000** prooidieren nodig (afh. van de leeftijd)



Nestvlieder(s): grutto

Kuikenperiode half
april tot half Juli

na 28 dagen vliegvlug

Gewicht bij uitkomen
tussen 19 en 38 gram

Vliegvlug tussen 140
en 250 gram



per dag 2000-9000 prooidieren nodig!

Tekening: Eric van der Aa

Kievit (en scholekster) hebben nodig



- korte (gemaaide of) **beweide** grazige vegetaties. Kievit: gras tot 8 cm lengte bij dichte vegetatie en max. 15 cm in open vegetatie
- slikkige randen (slootkanten, plas-dras en greppels)
- eten prooien die op de vegetatie of in de bodem wonen
- drogere bodem kan, maar niet te droog, aanwezigheid natte plekken (micro-relief)



EEN KOEIENVLAAI ZIT VOL LEVEN

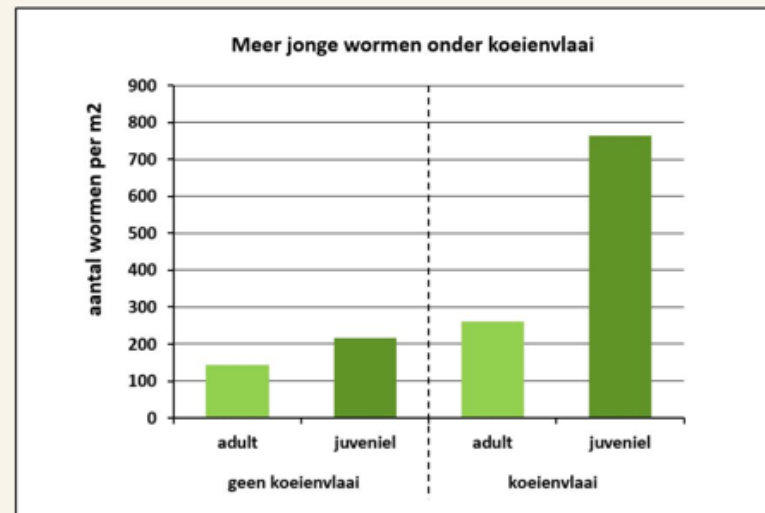
De koeienvlaai is een broedplaats voor biodiversiteit. Bovengronds trekt een koeienvlaai mestkevers en vliegen aan die graag hun eitjes in de vlaai leggen. Ondergronds bied de vlaai een vochtige plek vol voedsel voor wormen. Weidemest is dus een belangrijke factor voor het verhogen van de biodiversiteit.



foto KTC Zegveld

In een onderzoek naar de afbraak van koeienvlaaien op zand en veen zagen we een enorme toename in aantal wormen onder de koeienvlaaien vergeleken plekken zonder koeienvlaaien. Ook het aantal juveniele (jonge) wormen nam ontzettend toe (zie onderstaand figuur), de koeienvlaai vormt dus een belangrijke broedplaats voor wormen. Ook hadden de koeienvlaaien een grote aantrekkingskracht op mestkevers en mestvliegen. Een toename in wormen is positief voor de

bodemgezondheid (verbeterde structuur) en de wormen vormen een belangrijke voedselbron voor weidevogels. De insecten in de vlaai zijn als ze volwassen zijn en rondvliegen weer een belangrijke voedselbron voor weidevogelkuikens die nog geen wormen kunnen eten.



Onder koeienvlaaien zijn er bijna twee keer zoveel volwassen wormen, en drie keer zoveel juveniele wormen vergeleken plekken zonder koeienvlaaien. (LBI – Carmen Versteeg)

Bron: www.weidewinst.nl

Grutto en tureluur hebben nodig

- Langere (niet te dichte) vegetatie met een hoogte van 15-30 cm, bij sterke voorkeur ongemaaid en kruidenrijk, met open structuur, die voor kuikens doorgankelijk is
- grutto: prooien die op de vegetatie wonen
- tureluur: naast lang gras ook kort beweide percelen en slikkige randen (slootkanten, plas-dras en greppels)



Soorten Beweiding voor weidevogels en timing

1^e vraag: waarom beweiding voor weidevogels?

- Om het geschikte leefgebied voor weidevogel(kuiken)s te 'maken'
- Omdat de (groei)seizoenen veranderen (klimaat)
- Omdat het soms beter in te passen is in bedrijfsvoering dan uitgesteld maaien?
- Omdat je er kuikenland beter mee kan 'timen' ?

Disclaimer! Zorg wel dat de achterdeur dicht is!
(nestbescherming + niet te snel (schoon)maaien na rustperiode die volgt op (voor)beweiding!



Veranderend weidevogelbeheer: Timing van het beheer moet aansluiten bij ecologie van de weidevogels!

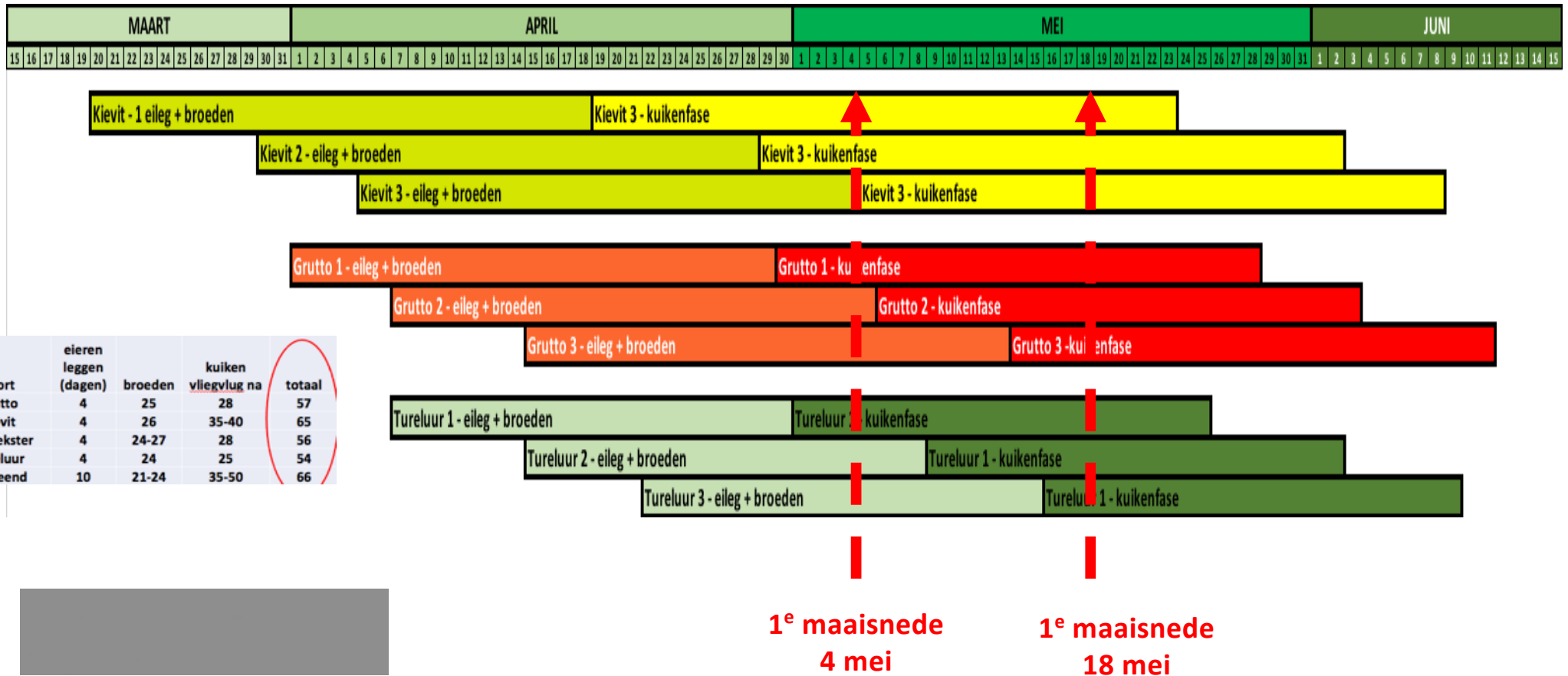


Het (groei)seizoen verandert, dus het weidevogelbeheer verandert mee....
Probleem: weidevogels zijn niet zo flexibel...

soort	eieren leggen (dagen)	broeden	kuiken vliegvlug na	totaal
grutto	4	25	28	57
kievit	4	26	35-40	65
scholekster	4	24-27	28	56
Tureluur	4	24	25	54
Slobeend	10	21-24	35-50	66

Wanneer je weet wanneer het broeden begint, kun je je beheer afstemmen op de broeden kuikenfase

Broedtiming en moment van maaien



soort	eieren leggen (dagen)	broeden	kuiken vliegvlug na	totaal
grutto	4	25	28	57
kievit	4	26	35-40	65
scholekster	4	24-27	28	56
Tureluur	4	24	25	54
Slobeend	10	21-24	35-50	66

Beweiding in het weidevogelbeheer





Vorbeweid grasland





Broedtiming en voorbereiden met rust



Nestbescherming!

In de 'bossen' meegroeien met de hergroei

Aanname: na beweiden is vegetatie:

- de 1^e 2 weken meest geschikt voor *kievit*;

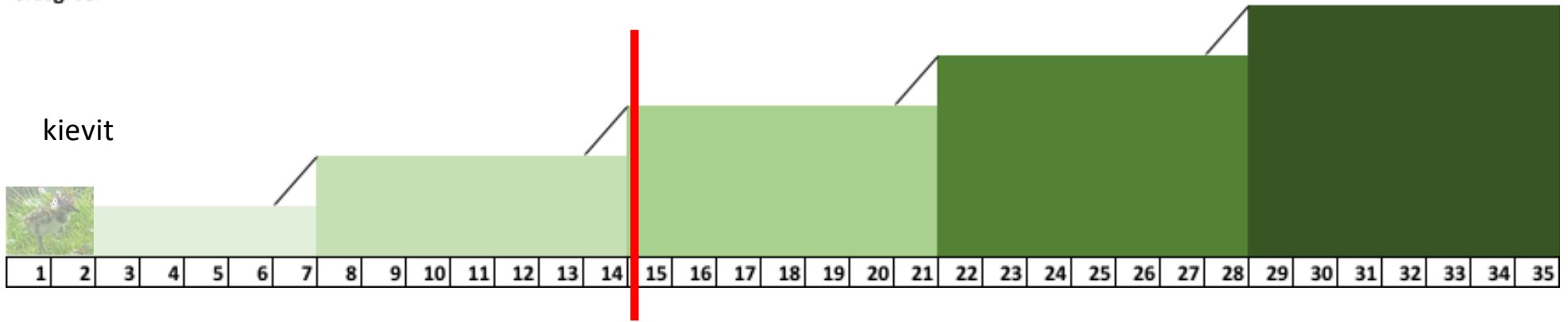
- na 2 weken meer en meer voor *grutto*.... << daar pas je de timing van het voorweiden zo veel mogelijk op aan

**Vorbeweiden tot
1 mei**

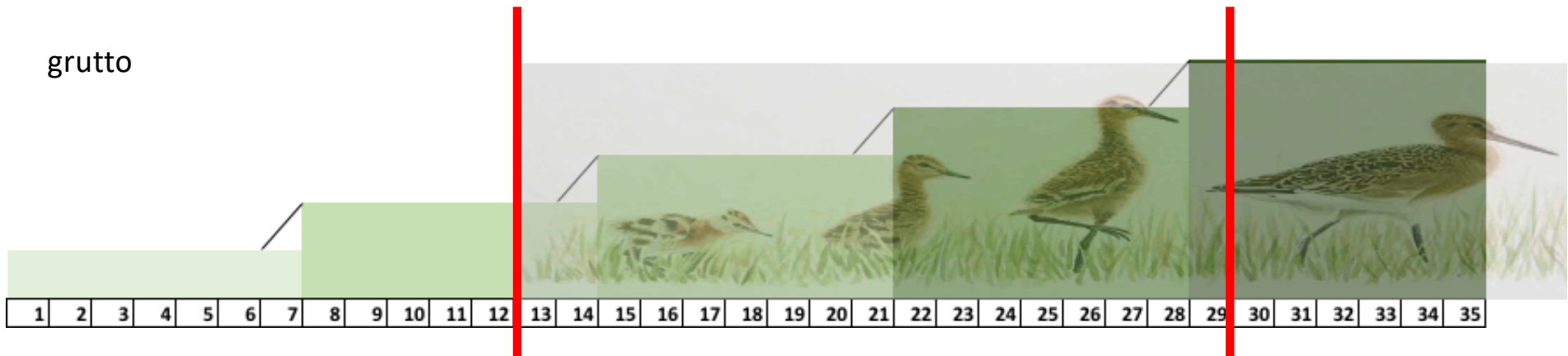
**Rust tot minimaal
8 juni**



Grasgroei



grutto



Extensief beweid grasland

- Beweiding verplicht van 1 mei tot 15 juni.
- Maximale veebezetting afh. van type vee. (max. 1,5 of 3 GVE)



- **Begin op tijd met beweiden!**
- Vaak op veldkavels





Extensief beweid grasland

Broedtiming en extensief beweiden



Nestbescherming!

**Extensief Beweiden
1,5 of 3 GVE per ha**

Aanname: door het extensieve beweiden is de vegetatie voor alle soorten met hun kuikens gedurende anderhalve maand geschikt vanwege aanwezige voedsel en dekking

Praktijkvoorbeelden





Graspieper	Grutto
Kievit	Krakeend
Kuifeend	Scholekster
Slobeend	Tureluur

- 01: Individu
- 02: Paar
- 03: Territoriaal
- 04: Nestindicerend
- 05: Nestlocatie
- 06: Alarmerende vogel(s) met jongen

Plas-dras met langzamer groeiend gras

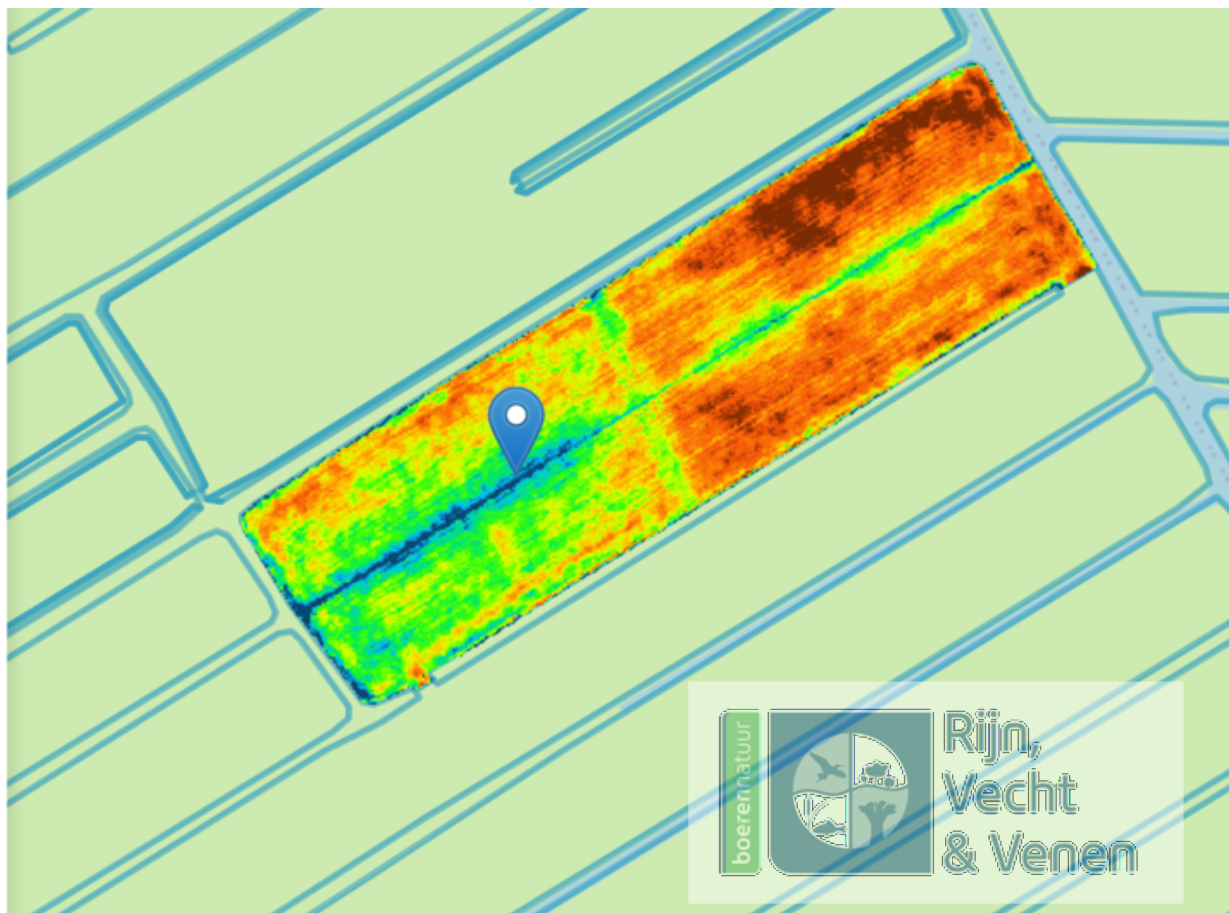
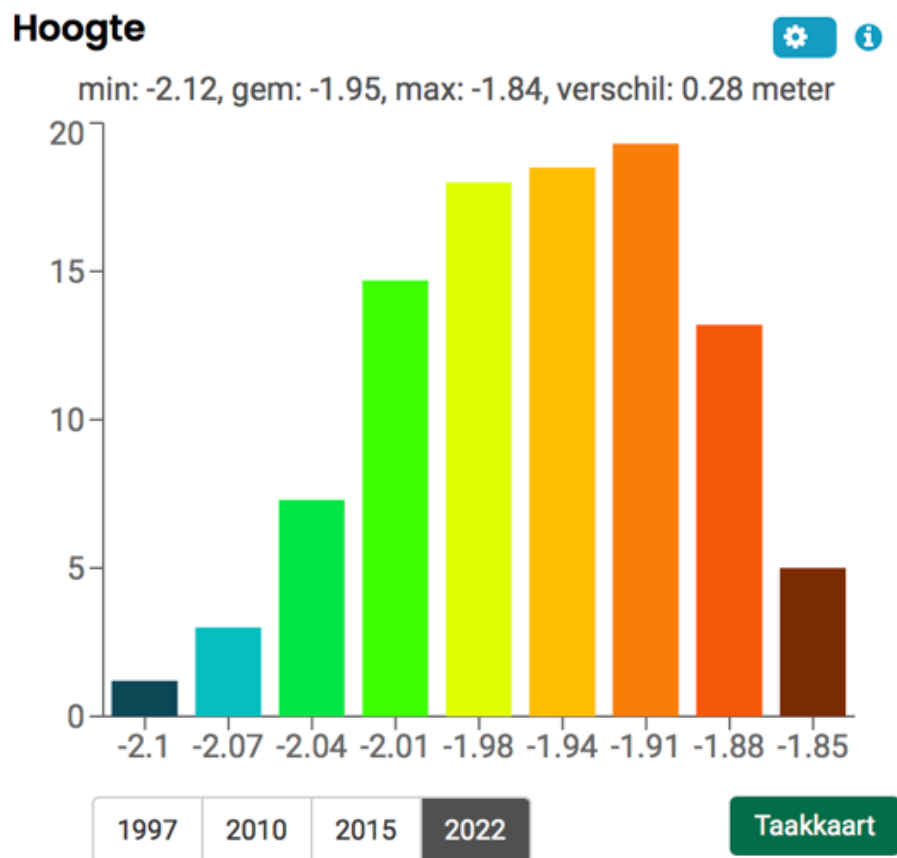
(voor)beweid grasland

Situatie 2

25 maart



Situatie 1 Greppel die uitloopt in laagte i.c.m. beweiding



Situatie 1

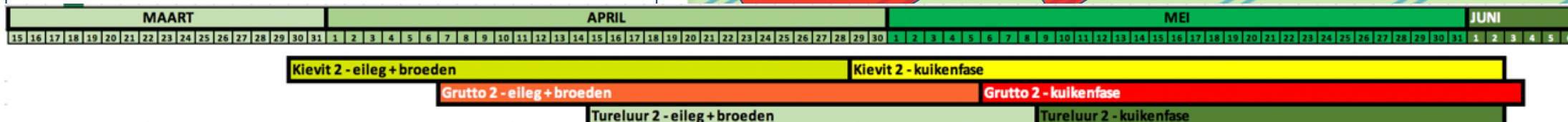
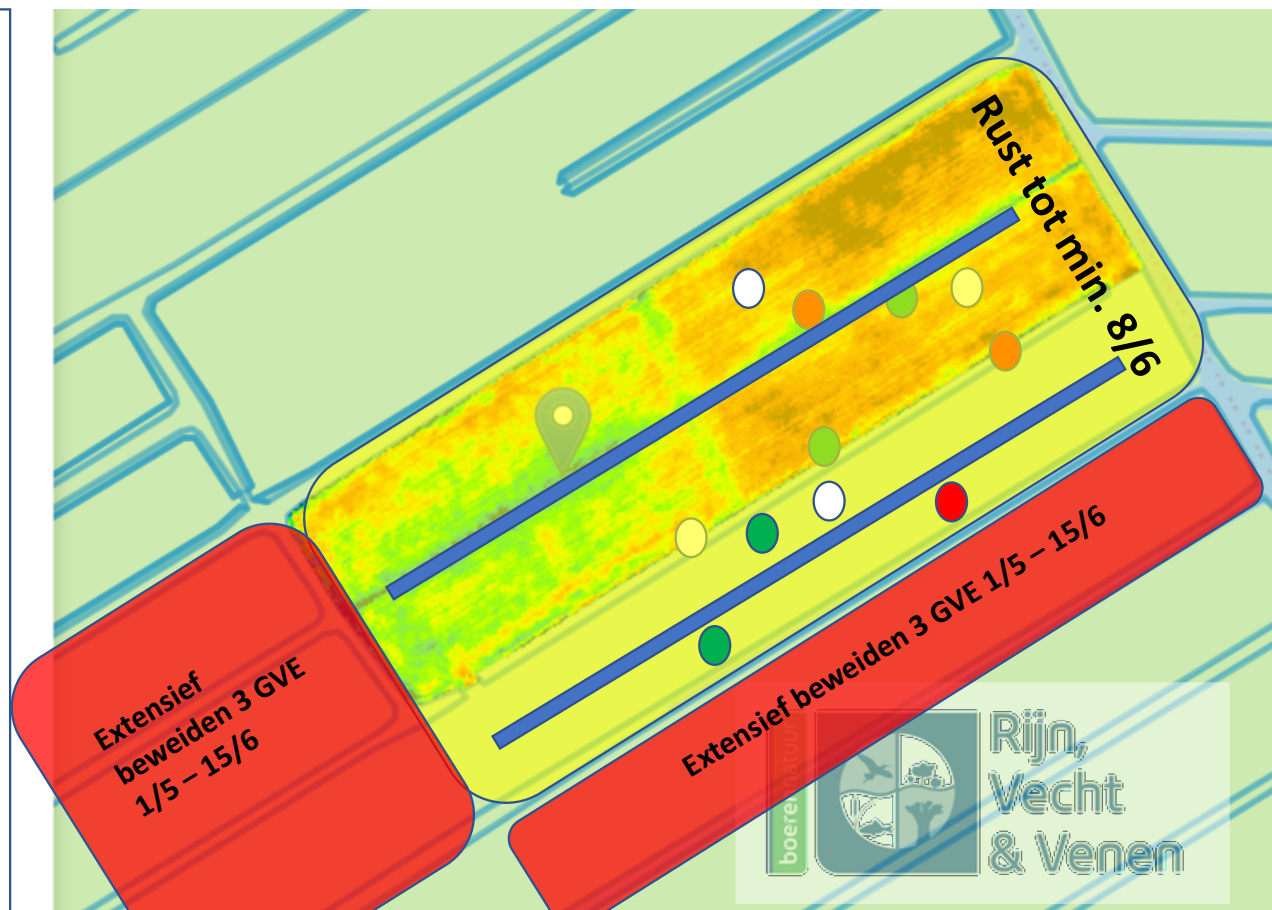
Telling half april

Start grutto-eileg: 7 april ● bp grutto
 Vliegvlug: 4 juni

Start Kievit-eileg: 30 maart ● bp tureluur
 Vliegvlug: 2 juni

Start tureluur-eileg: 15 april ○ bp kievit
 Vliegvlug: 2 juni

Op de percelen is alle rust om te
 broeden....



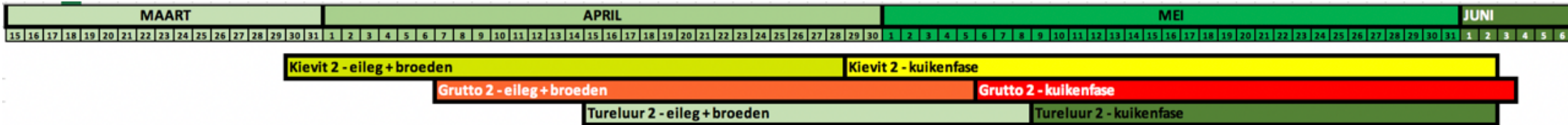
boeren natuur



Rijn,
Vecht
& Venen







Start grutto-eileg: 7 april
 Vliegvlug: 4 juni

▲ Gezin grutto

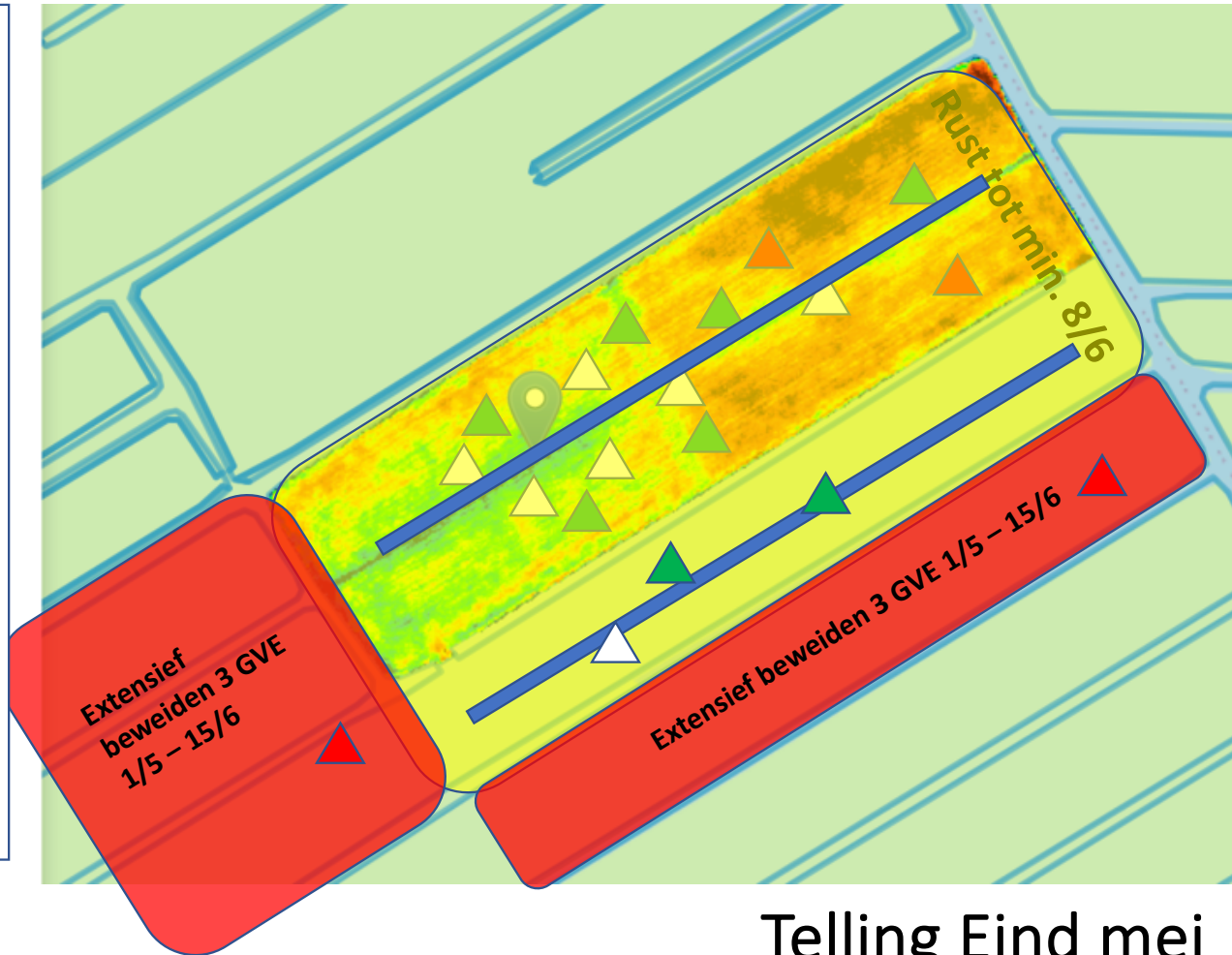
Start kievit-eileg: 30 maart
 Vliegvlug: 2 juni

△ Gezin kievit

Start tureluur-eileg: 15 april
 Vliegvlug: 2 juni

▲ Gezin tureluur

Op de percelen is rust, voedsel en dekking voor de weidevogelgezinnen



Telling Eind mei

Vragen?

